

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četrtileta 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrtileta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 1. prosinca 1874.

List 1.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. Januvar.

1. Četertek. Novo leto. Praznik obrezovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa, osmi dan po njegovem rojstvu. Detetu je bilo dano ime Jezus, to je Odrešenik. Ta praznik se je že v 4. stoletju vse sploh obhajal. Sv. Pavel tirja obrezo v duhu (Rim. 2, 29), to je, potrebljevanje grešnih nagnjenj iz naše duše in odkritoserčno podverženje pod Božjo postavo. To nas uči novoletni praznik, s tim prihajamo Jezusu podobni in se njegovih milost vdeležujemo. Zakaj:

„Ne le ene dobrote, ampak vse dobrote obsega ime Jezus v sebi. Življenje je dobrota; Jezus je življenje. Vstajenje od smerti je dobrota; Jezus je vstajenje. Luč sveta je dobrota; Jezus je luč sveta.“ (Orig.) Iz njega in v njem edinem je tedaj prava luč, svitloba, omika.

To si zapomni; delaj pa v novem letu vse v imenu Jezusovem.

V Jezusovem zgolj imenu
Dans prični to novo leto;
Srečno prišel boš k namenu,
Vse ti bo v zaslugo šteto. —

God je dansi še veliko svetnikov in svetnic, kakor so p.*): Sv. Konkordij sprič., sv. Magen sprič., sv. Justin škof, sv. Fulgencij opat, sv. Odilon opat, sv. Evfrozina dev., in drugi.

2. Petek. Sv. Makarij, Alexandrijec, pušavnik v tako imenovanih „celskih samotah“ v spodnjem Egiptu. Le ob nedeljah so neštvisli pušavniki prišli skupaj k Božji službi in k sv. Obhajilu. Sicer so delali, molili, se oistro postili. Po popolnamosti je močno kopernel Makarij, v nji rassel neprenehoma, tudi druge pušavnike z velikim pridom k nji napeljeval. S premagovanjem samega sebe si je tri prav imenitne darove od Boga pridobil: dar naj hujši skušnjave premagati, dar duhovno zupšenost in suhoto si v zveličanje obračati, in dar za sv. vero preganjanje terpeti. Zakaj kakor dandanašnji, tako je bilo tudi takrat veliko kristjanov od vere odpadlo, bili so krivoverci „arijanarji“, znani zavoljo silovite prederznosti, in močno razširjeni. Vse se je pa čudilo Makarjevi veliki svetosti in pa čudodelnosti, s čimur je spreobernal celi otok divjakov, med ktere je bil pregnan in veliko družih. Star 99, je umerl okoli 400 po Kri-

stusu. — „Vojska je človeško življenje na zemlji“; vojskuj se tudi ti zoper hude nagnjenja, zatajaj se, z molitvijo premaguj skušnjave. — Sv. Abel, prvi mučenec na zemlji. Ss. Bratje Argel, Narcis, Marcellin sprič. Sv. Izidor škof in sprič. Sv. Špiridijon šk. spozn.

3. Sabota. Sv. Genovefa, dev., rojena l. 423 dve uri od Pariza na Francoskem. Zgodaj zgodaj je spoznala imenitno vrednost in lepoto devišstva in se je Gospodu posvetila. Življenje njeno je bilo res bolj angeljsko kot človeško; njena moč nadčloveška v prenašanji neusmiljenega obrekovanja in družega terpljenja. Zato je pa njena molitev pri Boga veliko veljala; kralja divjaških Hunov, Atila, imenovanega „šiba Božja“, je z verno in stanovitno molitvijo odvernila od Pariza. Bog ji je bogato povernil dobro ime, ki ga ji je svet jemal; od Večera do Jutra je zaslovela njena svetost in neomadežanost. Umerla je v 89. letu svojega življenja.

Upaj serčno v Gospoda,
Kadar svet te obrekuje;
Le sovražniku bo škoda.

„Bog pravico razsojuje!“

Sv. Antér papež sprič. — Sv. Gordij stotnik, sprič., pod Dioklecijanom ob glavo djan. Sv. Florencij, škof in mučenec.

4. Nedelja po novem letu. Evangelij. „Ko je bil Herod umerl.“ (Mat. 2.) — Sv. Tit, ljubljani učenec in spremljevalec sv. Pavla, je bil od njega naslednjič postavljen škof na otoku Kreti (Kandiji). V pismu, ki ga mu je pozneje apostelj pisal, mu živo priporočuje lastnosti, ki jih mora škof imeti; dopoveduje mu tudi, kako naj uči stare in mlade Krečane, ki so bili močno spačeni, da jih zboljša in spreoberne. Po mnogem delu, poln zasluženj za razširjanje sv. vere je umerl na Kreti v 94. letu svojega življenja. —

Ne sv. Pavel in njegov učenec Tit, ne aposteljni sploh in ne vsi papeži, škofi, duhovni, misijonarji bi ne bili toliko prestali za sv. katoliško vero, ko bi ta vera ne bila božja naprava za boljšanje in zveličanje vsih narodov. Bogu in vsim milijonom oznanovalcev sv. vere nasproti delajo prostomišljaki današnjih časov, ki zatirajo Kristusovo vero, ktero so sveti in naj svetejši možje s tolikim trudom razširjali, jo nar bolj učeni in pošteni ljudje vsih časov za božje razodenje spoznali in spoznavali.

Daj za sveto vero se ogrét,
Bodi za vse dobro serčno vnét! —

Zveličana Dofroza, žena sv. Florijana sprič., ki je bil od ces. Julijana iz Rima pregnan, poslednjič pa ob glavo djan. Spričevalci Prisk mačnik, Priscilijan klerik, in posvečena dev. Benedikta i. d.

*) Vsak dan bomo imenovali zraven prvega godú še nekaj svetih Božjih, in sicer tako obkrajšano, da „sprič.“ je spričevalec, mučenec ali marternik; „spoz.“ spoznavalec; „šk.“ škof; „dev.“ devica; „vd.“ vdova.

5. Ponedeljek. Predpraznik razglasenja Gospodovega ali ss. treh Kraljev. Ta praznik je namreč tako imeniten, da so prvi kristjanje po noči v cerkvi čuli in molili. Namesto tega ti lahko o večerih praznikov spoved vredno opraviš in v praznik k Božji mizi pristopiš. Vsak tudi vé, kako se še posebno pred velikimi prazniki spodobi, da vsa družina z gospodarjem zbrana zvesto obmoli sv. rožni venec (roženkranec). To je ena naj lepših navad po keršanskih hišah.

Sv. Simeon Stebarnik, pušavnik silo ojestrega življenja. Preživel je do 40 lét na visokem stebri, s kterega je po dvakrat na dan ljudi učil, svaril in k pokori opominjal. Zibalastim lahkoživcem se to smešno zdi, „Bog pa je čuden v svojih svetnikih“; zakaj bili so ljudje takrat (o polovici 5. stoletja po Kr.) v Siriji in bližnjih krajih silo vdani požrešnosti, nečistosti in mehkužnemu življenju, ter niso več razumeli, da vsak „mora Kristusov križ na ramo vzeti, kdor hoče za njim hoditi.“ Zato je Bog sam zbudil tega vélikega spokornika, ki je ljudi zopet k treznosti opominjal in napeljeval. Da ta veliki izgled spokornosti ni bil zastoj, so pričeli škofje, kralji, knezi in neznanske množice vsih stanov, ki so hodili ga poslušati, za svet prositi itd. Tako so tudi v stari zavezi o hudih časih preroki ljudi k pokori budili. Take budila so dandanašnji zraven raznih nadlog tudi misijoni; ravno zato pa mehkužniki kakor seršeni brenče nad misijoni in preganjajo misijonarje. Simeon Stebrovec je umrl v Antijohiji l. 439. — Sv. Edvard kralj spozn. — Sv. Emilijana dev. — Sv. Sinkletika, mati vsih redovnic, kakor je bil sv. Anton oče vsih pušavnikov.

6. Torek. Razglasenje Gospodovo ali ss. trije Kralji. Današnji dan se je bil Zveličar svetá razodel tudi že nejevernikom, zato se imenuje razglasenje in se tako slovesno obhaja. Tri velike čudovite dogodbe se danes obhajajo: Modri — Gašpar, Melhijor, Baltazar — so prišli od deleč iz Jutra Zveličarja moliti; kerst Jezusa Kristusa po sv. Janezu v reki Jordanu; in pa čudež v Kani Galilejski, ko je bil Jezus vodo v vino spremenil. Trupla ss. treh Kraljev so bile po sv. Heleni prenesene iz Perzije v Carigrad, od tam po cesarji Evtimiju v Mlân, in poslednjič v 12. stoletju po cesarji Frideriku Rudeč-bradu v Kolonijo na Nemško, kjer se njih svetinje še zmiraj hranijo in časté. Bogomorstvo, ki ga je Herod naklepal nad novorojenim Zveličarjem, dandanes hočejo dopolniti sovražniki z zatiranjem sv. vere, ki jo je Zveličar na svet prinesel. Ali ni že Savla v Damasku svaril Kristus: „Savel, Savel, kaj me preganjaš?“

Sv. Makra dev. — Sv. Melanij škof in spozn.

7. Sreda. Spominj vernitve Deteta Jezusa iz Egipta. To je kaj lep spominj, znana dogodba. Sovražniki iz nje lahko vidijo, da s preganjanjem sv. vere ne opravijo nič. Jezus se umakne rabeljnom. — pa zopet pride.

Sv. Valentin (Bolantin), Pasovski škof, je v 5. stoletju z velikim pridom oznanoval sv. vero po Bavar-skem in Tirolskem. Na tisoče jih je pridobil sv. Cerkvi. Naša dežela ga močno časti tudi ko pomočnika v neznani božjastni bolezni. — Sv. Teodor mekih. — Ss. Feliks in Januvar sprič. — Sv. Kler sprič. — Zvelič. Lucijan, mašnik in sprič., je zlasti sv. pismo pridno študiral, ki ga je očiseval pónót prepisovalcev, krivovercev, in ga je v novo na svitlo dal. Pod trinogom Dioklecijanom je 9 lét prebil v ječi.

8. Četertek. Sv. Severin, oznanovalec sv. vere po Avstrijskem, Parskem, prišel je tudi na Štajarsko in Koroško; bil je opat v Heiligenstadt u blizu Dunaja, v samostanu, ki ga je bil sam zidal. Imenuje se apostelj Noričanov, ne kakor da bi bil vse tiste ljudstva še le

na novo učil keršanstva, temuč ker je imel čudovit poklic zagrešeno ljudstvo buditi iz spanja, ga oserčevati, tolažiti v tistih hudih časih 5. stoletja, ko so Huni pod Atilom deželo nadlegali, pokončevali, požigali, ljudi morili. Bil je velik pomočnik in otetnik mesta Fabijane (Dunaja) ob času hude lakote. Bivši najberže imenitnega stanú, nikoli ni hotel povedati, kdo in od kod da je, ker bal se je nečimurnosti. Umrli l. 482. — Nečimurnosti in prevzetnosti se boj. Napuh je prvi naglavni greh, nar hujši preganjavec Kristusove Cerkve in začetek vsakega hudega. Sv. Severin pravi: „Nebesa so domovina kristjanov. Kdor v svoje rojstvo slavo stavi in se velikega domišlja, ako je iz imenitne rodovine, ta ne more srečen biti.“ —

Sv. Teofil dijakon in sv. Heladij mučenec. — Sv. Erhard škof.

9. Petek. Sv. Julijan sprič. in sv. Bazilisa dev. Julijan, edini sin bogatih in imenitnih staršev v Antijohiji, je preživel v nedolžnosti svoje mlade leta. Brez nagnjenja do zakonskega stanú se vender udá v voljo staršev in se dá poročiti z edino hčerjo bogatih staršev, Baziliso. Obljubita pa si nasproti neomadežano zakonsko zderžnost. Po zgodnji smerti staršev prenaredita svoje hiše v samostane. Julijan je imel v svojem samostanu moške, Bazilisa pa je z mnogimi devicami Bogu služila. Pričae se preganjanje pod trinogom Maksimijem. Takrat je bilo Bazilisi razodeto, da bo ona s svojimi tovaršicami kmali umrla, Julijan pa bo prihranjen mnogim mukam, grozovitni smerti, rešilo pa se bo po njem veliko duš.

Vse se je spolnilo. Deželni poglavar Marcijan zapové Julijanu in vsim v njegovi hiši zatajiti Kristusa in malikovati. Ker se ne udajo, ukaže Marcijan svojim služabnikom, da naj Julijana zvezanega pred nj pripeljejo, hišo s prebivavci pa z ognjem pokončajo. To se zgodi. Poglavar ukaže Julijana pretépati, pri tem neusmiljenem opraviču nekdo enemu njegovih beričev okó izbije; Julijan pa mu ga čudežno ozdravi. Ta čudež je do besnosti v malikovavstvo zamaknjenega poglavarja še bolj razdražil, ter ukaže Julijana očitno po mestu terpinčiti, da bi druge kristjane ostrašil. Ko se to godi, gleda in opazuje Marcijanov sinček Celz. Nedolžni otrok zagleda nad Julijanovo glavo svitlo krono in začne vpiti: „Julijanov Bog je pravi Bog.“ Bukve in vse proč zažene, se oklene Julijana in ga prosí, da naj ga sprejme v svojo družbo, ker živetí in umreti hoče z njim, le Boga kristjanov hoče služiti. Ne na glas jokajoča mati in ne drugi ga niso mogli ločiti od njega, ter so obá odpravili v ječo. Kaj se je vse še zgodilo, bi bilo predolgo popisovati, dosti je, ako omenimo, da Julijan je še silo veliko terpel in drugi z njim, ker veliko se jih je bilo spreobrnilo. Sinček je bil pridobil za sv. vero tudi mater, ter so bili on, njegova mati, Julijan z drugimi na zadnje skupaj ob glavo djani; družih veliko je bilo že poprej vsmerenih. Divjaškega trinoga Marcijana pa so kmali v strašni bolezni, kakor nekdanj Heroda, živega červi ujedli. — Ti pa, čitatelj, se uči iz tega, kaj je vera vredna, in kakošni ostudneži so njeni preganjaveci.

Sa. Vital, Revokat in Fortunat, spričev. — Sv. Marcijana dev. in sprič. v Mavretaniji. — Sv. Peter škof v Sebastii, brat sv. Bazilija in Gregorija Nisenskega.

10. Sabota. Sv. Pavel pušavnik. Ob času ko se je divje poganstvo kervavo vojskovalo zoper keršanstvo, katero se je zmiraj dalje razširjalo, se je veliko vernikov umikalo v samote. Gnal jih je duh Božji v pušavo, ter so tam silo bogoljubno živeli, se z ročnimi deli preživili, molili za terpeče brate, se pokorili za

pregrehe razuzdanih nejevernikov. Dasiravno so bili po samotah, so vendar njih junaške čednosti po Božji naklombi vesoljni svet razsvetlovale. Med takimi je bil sv. Pavel, ki je od 15. do 113. leta v samoti Tebajske pušave Bogu služil s celim srcem, s celo dušo. — Po zgledu sv. Pavla ljubi tudi ti samotnost, posebno se vari razuzdane družine; bodi zméren v jedi, v pijači, v veselicah. „Išite najprej Božjega kraljestva in njegove pravice, drugo bo vam priverženo.“ (Mat. 6, 33.)

Sv. Agaton papež. — Sv. Vilhelm (Viljem) opat in škof. — Zvel. Nikanor, izmed prvih 7 dijakonov. *)

Za novo leto.

OCCIDitls Carl -- oCCIDetls LiberaLes...
eCCel LeX & Vobls erlt.

P. B.

Novo leto. Tok, tok, tok!

Čitatelj. Le noter. Kdo si ti?

Novo leto. Novo leto sem, in ti želim in vošim srečo za vseh 365 dni, pa še za delj časa, srečo za čas in za večnost.

Čitatelj. Prav lepo — serčna hvala, tudi jest tebi. Kaj mi pa več kaj novega povedati, ki si novo leto?

Novo leto. Novega — več slabega kot dobrega. Po Hervaškem, Kranjskem, Štajerskem živinska kuga; v Ljubljani in drugod po Kranjskem kozé in vročina, legar, ki jih dosti tudi pod zémlo spravi. Poséstev silo silo veliko gre na kant. Slišijo se nearečni poboji, večidel, kadar se mladina napije žganjskega strupa. Tatvine in ropi se množijo. Ljudje so začeli pridigarje preveč zanemarjati, celo zaničevati; zato je začel večni Pridigar sam pridigati — z glasom bolezen, pomanjkanja in raznih pritežnost.

Čitatelj. Zdi se mi, da mi hočeš malo pridigo narediti; povej mi tudi kaj iz politike!

Novo leto. Bojim se, da si ti precej radoveden čitatelj, in bi rad slišal le kacic osoljenih novic, kratkočasnic in zabavljic, če so resnične, ali ne, da le ušesa žgačejo?

Čitatelj. Rad imam osoljeno in nekoliko oštupano pisavo, da je le resnica; laž pa sovražim kakor satanovca iz pekla.

Novo leto. Prav dobro! Ti si mož pravega škvarta. Previdim tvoje želje in ker si omenil laž, si zadel v veliko rano današnjega časa. Ako ti je ljubo, ti čem o tej reči nekoliko spregovoriti in pojasniti nekatere svitkarije spod lisičje kože in enacih reči iz šole Juda Iškarjota. Svést si bodi, da ti ne bo žal za malo minutev, ako me poslušáš, in tudi zato bo oskerbljeno, da ti ne bo dolg čas.

Čitatelj. Prav ljubo mi bo, — toliko bolj, ker tudi sam večkrat premišljujem take reči.

Novo leto. Bil je mož, ki ga je bilo samo poštenje, pa je take vedrilne in kratkočasne drobíl, da so se vsi smejali, če tudi so se mnogi skrivaj za ušesi praskali. Imé mu je bilo „Abraham a sankta Klara“. Ta poštenjak je tudi pisal nekaj o lisjakih in je rekel: neumnéžev je silo veliko, njih poglavar pa je satan sam, ki je „oče lažnikov“.

Ta mož je menda previdil, koliko laži se je vezalo že takrat v manjši, večji in velike bukve in „prekucije“

*) Pervi pot je ta spis daljši, ker obsega 10 dni; naprej bo še imel le po 7 dni, to je: od nedelje do sabote.

in se jih še bo; kajti primero je vzél od bukvovezov, ko je zoper lažnjivce pisal. Laži so mnogotere, je rekel; ene so vezane v dvanaštérki (v dodec formatu), druge v osmérki, nekatere v čveterki; druge pa celo v velike platnice, „in folio“, in te so silo pošastne.

Med velike platničarje je prišteval med drugimi nekoga, ki je to-le pravil: Dvé leti je tega, kar sem bil v Carigradu. Sultan je ravno ogledoval zalo novo orožarnico; spazil pa je neke pogreške, in ker véliki vezir ali naj viši minister ni mogel zadostno opravičiti skáz in pogreškov, mu je sultan (turški cesar) dal tako gorko zaušnico, da se mu je ogenj iz oces uternil. Po nesreči je iskra švignila v bližnji sod s smodnikom, orožarnica se je zdajci vnela in ruzsula se v višavo in na vse strani, ter je sultan komaj peté unesel.

Zraven takih sméšnih je pa Abraham a sankta Klara vedil povedati tudi prav reznih in tehtnih. Pravil je p. blizo tako-le: Laž ima svoj vir v raj, tam je satan pod kačjo kožo skoval dvé kosmati laži. Perva je bila v besedi „Nequaquam etc.“, kar bi se po novo-omikani slovenšini skoraj reklo: „Baš ne bosta smerti umerla“; — druga: „Eritis sicut dii“, ali v liberalnem jeziku: „bosta kakor božiča, lučnjaka, omikanca, slobodna“.

Naj bi bil oni mož živel dandaneš, najberže bi bil na grebén djal tudi Napoleona III, njegovega učenca Bizmarka, in še marsikoga, ki želi tudi bog, ali napol-bog biti.

Mož, ki je bil pri Sedanu za svojo lažnjivo počenjanje grenko potipan, je že pred letom blizo o tem času Večnemu odgovor dajal. Poglejmo malo v njegov snutek in vótek. Štirinajst let je tega, kar je pisal eden parskih listov o njem to-le: „Pogrébec svobode in prava narodovskega je kopal jama za papeža. Meč sv. Ljudevika kralja si je naredil za lopato. Toda preozka je jama za papeža, glavo telesa, ki ima dve sto milijonov udov, — preozka za papeža, ki bi ostal še zmiraj papež in nepremagljiv peklenskim vratam, ako bi bili pomorjeni tudi vsi katoličani, — preozka je za njega jama, ki so jo frajmavrarji izkopali; primérna utegne prej biti ta mertvaška jama kopaču samemu.“

In lejte! 13. lét potem je Napoleon III v grobu; stari sv. Oče Pij IX še zmiraj papež. V tisti jami leži, ktero so prosto zidarji papeštvu kopali: pokopal je seboj tudi vladarsko žeslo.

Leta 1860 so Napoleonu III očitali podobne naklepe, kakor sadaj kovari Bizmark. Pisal je monakovski „Nedeljski list“ tako le:

„Na Francoskem zlasti napravljajo vojsko zoper duhovstvo, kakoršne ni bilo več od punta 1789; ljudstvo išejo nahujskati zoper mašnike (kakor zdaj pri nas „brezverci“) ... Velik udarec zoper Cerkev se kovari; priča tega je najposlednjiše pisanje ministra Persigny-a do prefektov ... Kovarjenje za razkolništvo na Francoskem izvira iz prizadevanja, ki gre na to, da bi veri podlage spodkopali. Enak namen se kaže iz popačenih biblij, ki jih išejo z vsimi pomočki raztrositi po Laškem. (Kaj se je v tem oziru od tistega časa storilo, tudi pri nas poskušalo, kako mlado-slovenski švigavci rogoviljo, celo čisto katoliške Slovence s lažnjivimi pisarijami zoper keršanstvo samo hujskajo, je dosti znano.) Vidi se iz vsega počenjanja rovarjev v tej deželi merjenje na to, da se zaplodi splošno brezverstvo in razuzdanost.“

Tako so pisarili l. 1860; primeri pa sedanje počenjanje liberalstva po Nemškem in drugod s takratnim, in povej, če se ni bolj proti Jutru preselilo, kar se je pod Napoleonom tam namérjalo?

Bizmark iše zatrositi razkolniške škofo po Nemškem in katoličane od Rima odtergat in jih v razkol-

ništev pahnuti, kakor so sadaj tako imenovani razkolniški Greki, za ktere tolikanj moli bratovšina ss. Cirila in Metoda, da bi se zopet z Rimom spravili. In kako je bilo pod Napoleonom na Francoskem? Zapišem naj, kar omenjeni list piše, akoravno mi je težko verjeti, da bi bil Napoleon tako deleč namerjal, kakor Bizmark sadaj, ali kakor se je mislilo. Pravi namreč: „K nekemu škofu je prišel poslanec cesarjev (Napoleona III) in mu je ponudil kardinalski klobuk (!), ako bi z dvema drugima škofoma hotel posvetiti duhovna Maret-a, kteremu papež stanovitno odrekuje poterjenje za škofijo Amienško, ktero mu je Napoleon podelil. Škof pa si je izprosil pomislika do drugega dne zjutraj do 9. Poslanec res pride ob ti uri, in najde škofa obdanega od naj imenitnejših oseb iz mesta, ter prejme od njega take odgovor: „Povejte cesarju, v njegov predlog ne bom nikoli privolil, tudi ne ako me dá obesti, in svest sem si, ako bi cesar tudi pred vsakim škofovim poslopjem postavil vislice, v vsem Francoskem ne dobi treh škofov, kateri bi se v to podali, da bi abbé Maret a posvetili.“

Da pri tacihi mislihi francoskih škofov frajmavrarji niso mogli in ne morejo svojega namena doseči na Francoskem, to je očitno.

Pij IX pa tudi škofom zvestobo zaterjuje. Ne dolgo poprej je bil Pij IX posvetil enega južno-amerikanskih škofov in mu je rekel: „Ne pozabite da škof dandanašnji ne more večega pogreška storiti, kakor če iše naskonjenosti pri dvorovih, in oblastem tega sveta kliče: Ave Rabbi.“

Napoleon je plačal, grenko plačal svoje poskušnje; Bizmark je stopil v njegove stopnje. Kdor bo živel, bo gotovo tudi vidil, kako se bo temu lovca lažnjive politike in zatiravcu katoliških škofov katoliških redov, katoličanov, splečevalo njegovo frajmavrarško delo! Vidil bo, kaj bo z marsikom tudi po naših krajih, ki pravijo, da se poganjajo za „svobodo“, za „omiko“, v resnici pa framasonom navto nosijo, ko v Bizmarkov rog trobijo, kateri rog je vse kaj drugega kakor pa glasilo svobode in omike!

Z grenko satiro (osoljeno zabavljico) je „Sonntagsblatt“ 1. 1860 prinesel manifest, ki ga je po priliki Lucifer poslal Napoleonu III za novo leto 1860. „Pervi manifest“ (slovesno pismo) po spodobnosti pišem tebi, moj sin! pravi lucifer „Ako te sina imenujem, je to pesniška svoboda, ker prav za prav si moj vnuk. Prekucija je moja hči, in ti se hvališ, da si njen sin, in prav imaš. Po vsaki ceni pa si moj sin v duhu; ti si moja vtelošana jeza zoper tisti red, kterega je keršanstvo dalo državam, in moram te hvaliti in ljubiti, da si sovražstvo povzdignil na tisti prestol, ki se je bil med vsimi prestoli v Evropi prvi storil podložnega Križu. Zato se s tabo ponašam, . . . zakaj ti se mašuješ z vsimi duhovnimi močmi za sramoto in muke, ki mi jih je napravil Klodvik, ko je bil glavo vpognil pod jarem Križa . . .“

Ali se ne podajo te besede danes Bizmarku, ktere so veljale 1860 Napoleonu III? Ako bi Bizmark in bizmarkovci od satanove prevzetnosti ne bili slepi, previdili bi lahko, da enake djanja imajo enake nasledke, ter po spričevanju doslednje zgodovine tudi sedanje trinoštva liberalstva zoper katoliško Cerkev za trinoge ne bodo imele dobrega konca, zakaj: „laž ima kratke noge.“

Nauk tedaj iz tega je to: Slovenci, varite se lažnikov v novem letu! To bodi naša prva akterb. V lanskem letu ste jim precej šli na limanice, kar že zdaj spoznavate.

Varite se pa ne le samo veliko-platničarskih lažnikov s širokimi okraji in pokvečeno štulo mavtarskega klobuka, ampak tudi v osmérki ali dvanajstérki vezanib, kakor pravi Abraham a sankte Klara, to je tistih,

ki se večkrat po deželi klatijo in priprosto mislečega Slovence zdaj v ti, zdaj v drugi reči ganejo, prekanijo, kakor jud, ki je une dni po Loškem in Poljanskem platno prodajal, ali pa potepuhi, ki z zakladi slepijo, ljudi deró. Možje, ktere dobro poznate, kateri z vami živé, molijo, z vami delajo in terpé — oni so vredni vašega zaupanja; če vidite, da so zvesti Bogu, je gotovo, da tudi vas ne bodo nalagali in ne goljufali. Kdor pa je brezveren, mu ne verjemite nič, ko bi imel tudi angelske perutnice. Zakaj satan se vé tudi v angela luči spremeniti, da nalaže in zapelje neprevidnega.

Jezusovo Serce prostomišljakom spotikljaj!

V praznik čistega spočetja je bila vsa novojorška nadškofija po vsih cerkvah Jezusovemu presv. Sercu posvečena. Novojorška „Kirchenztg.“ pravi, da to slovesno djanje je judom pohujšanje, nevernikom nespamet in protestantom stermenje.

Kako ne! Sej ravno tudi eden dunajskih judovskih listov je une dni pisaril: naj se do rudečice sramuje teologiška družba devetnajstega stoletja, da ne smé nič zoper to reči, ker je bil Jezus v prikazni sv. Tereziji razodel ljubezen svojega Serca, ji pokazal svoje Serce, ter rekel, da naj svoje serce v Serce Jezusovo položi... Eden katoliških dunajskih listov pristavlja k judovskemu bogoskrunstvu: Tako se dandanašnji v katoliški Avstriji, ki vendar pozna še katekizem, smé pisati: „Zarudeči se od sramote“, ako svoje serce položiš v Jezusovo ljubezni plamtče Serce“. —

V omenjenem prav v judovski bogoskrunski šegi pisanem členu je zasramovano tudi Marijno in sv. Jožefa serce. Dunajski katoličan pristavlja: „Osem mescev je bila kolera na Dunaju, ali naj mar še jutrodeželska kuga za njo pride?“

Tudi ljubljanski Tagbl., ki pométa vso plažo, ktero judje in frajmavrarji stresajo, je bil svojim visokim čitateljem postregel z omenjenim spisom pod napisom: „Die Nonne und der Papagei.“

Dragač kot liberalna modrost misli o Sercu Jezusovem sv. Cerkev. „Ker pa smo prišli k Jezusovemu preslaskemu Sercu, in je dobro tukaj biti, ne dajmo se lahko od njega odtergati, ki je pisano o njem: kateri od tebe odstopijo, bodo na zemljo zapisani“ (so posvetnjaki).

„Kaj pa kateri pristopijo? Ti sam nas učiš. Ti si rekel jim, kateri k tebi pristopijo: Veselite se, ker vaše imena so zapisane v nebesih.“ (Cerkev v god. Jezusovega Serca iz sv. Bernarda.)

Ex corde scisso Ecclesia
Christo jugata nascitur;
Hoc ostium arcae in latere.
Genti ad salutem positum.

Ex hoc perennis gratia,
Ceu septiformis fluvius;
Stolas ut illic sordidas
Lavemus Agai in sanguine...

Iz Serca britko ranjenega se je rodila Cerkev, zaročena Kristusu. To so vrata v strani barke, narodom postavljene v zveličanje. — Iz tega Serca nam izteka neusušljiva milost, ko sedem virov bistrice, da tam obleko umazano očišujemo v kervi Jagnjetovi. — Sramotno je vračati se v pregrahe, ki presveto Serce ranijo; prižigajmo pa v sercih si ogenj ljubezni do Jezusa.

Žganju vojskó!! Žganju storó!!

Iz Kešine 26. listop. 1873 piše gosp. misijonar J. Čebulj svojemu prijatelju g. Jan. Št. tako-le:

Misijon iz novega vstanoviti je težavna reč; treba mi je hudo delati, sekati, trebiti, orati na polji duhovnem in misijonskem. Indijani v tem kraju so bili hudo sprideni, zakonov med katoliškimi nad 30 razdertih, in pijančevanje se je tako vkoreninilo pri Menominejcih in Potovatomejcih, da sem začetkoma skoraj serčnost zgubil. Dokaj katoliških Indijanov je popustilo prijetne in pripravne stanovašiša blizu misijonske cerkve in se pomaknilo daleč naprej v starodavne gojzde med divje malikovavce.

Ali moj dosedanji trud ni bil zastoj. Prehodil sem od 15. okt. do 12. nov. velik del misijona, marsiktero noč prespal pod milim nebom, poiskal zgubljenih ovčic, gromel nad obdivjanimi terdovratneži, preganjal pijance in evropske bele žganjarje, ki Indijanom žganje prodajajo — od kože do kože, iz germovja v germovje, vravnal zakone in pridobil dokaj malikovavcev za keršansko vero. Storil sem vse to v imenu keršanstva in prave keršanske omike.

Nar veselejši dogodek v mojem sedanjem misijonskem življenji je pa vstanovitev družbe treznosti z nepričakovanim vspehom. V nedeljo, 23. nov., za ta namem odločeno, sem v keršanski indijanski cerkvi pridigal o hudih nasledkih pijančevanja, pred oči sem stavil Indijanom žalostne izgledne nekega mogočnega indijanskih narodov, ki so skor popolnoma poginili zaradi hude spačenosti in zlasti zavolj pijančevanja, ter sem jim dokazoval potrebnost in korist keršanske treznosti, ako hočejo pogina rešiti svoj narodni značaj.

Precej po pridigi so pristopili k oltarju trije indijanski za treznosti vneti poglavarji ter so v čverstih govorih opominjevali svoje podložne, da naj brez odlaganja spoštujejo voljo Veličnega Duha, ki se jim danes naznanuje, naj ponižno sprejmejo nauk duhovna, ki jih k treznosti priganja, naj se nemudoma odpovejo germu žganemu strupu, ki ga jim prodajajo brezvestni Evropejci v neskončno škodo na duši in na telesu.

Izverzne besede poglavarjev so obrodile gorečnost v sercih divjakov, dva in osemdeset jih je pristopilo ter so bili sprejeti v treznostno društvo.

V ponedeljek, 24. nov., sem se podal v Tihkvahone, indijansko naselbino ob gorenji reki Okonto, 20 angleških milj od Kešine, kjer sem pridobil 75 Indijanov za treznost. Jutri pojdem na severno-zahodno stran ponujat sveto treznost še drugim sem ter tje po Viškonskih gojzdih raztreseno prebivajočim divjakom.

Moja poglavitna naloga to zimo bo vojska zoper žganje, ki je nar hujši sovražnik indijanskih divjakov, kajti žganje nar bolj opovira keršanstvu in pravi omiki med ameriškimi Indijani.

(Nasledvajo nekatere osebne reči in potlej piše dalje:) Kader sem pri Indijanih, si vedno le sam kuham, in gotovo bo tako celo zimo. Divjine je sicer dosti in tudi mnogo drugih reči se lahko tukaj dobi; ali kaj pomaga, ko družega ne znam skuhati, kakor čaj (tê) in krompir . . . Kader sem pri evropskih naselcih, se mi nekoliko bolje godi; ali vendar sploh moram reči, se mi še nikoli ni tako slabo godilo, kakor se mi zdaj godi.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Na sveti večer je dobra mladina v gospejski uršulinski notranji šoli imela prijetno ve-

selico, kakor že več lét. Igrala se je serčno ginljiva božična igra, v kateri so bile osebe: Marija, angeli, pastarice, Sara, bolna mati ene pastarice, ki je bila o prihod Zveličarjevem na svet nevtégoma ozdravljena. Tako tudi bolen otročiček. Molile so pastarice novorojeno Dete, katerim je Marija naznanila, da njih domačini, bratje itd. so bili ravnokar tudi prišli Zveličarju čenje skazat. Vse je bilo prav bistroumno vravnano, nalaš za dekliške kolegije in v resnici do solz ginljivo. Pa so se tudi igravke prav dobro obnašale. Bile so namreč male gospodičice: Klaričini (Marija), M. Langer (Gabriel), M. Laner (Ariel), Iz. Langer, Baronio in Stieger (angeli oznanovalci), Gros (Mirjam pastarica), Bruschina (Sara), Mansuti (Rahela). — Po igri in petji so bili lepi in obilni darovi razdeljeni, — veselje nepopisljivo. Tudi skozi leto o svojih časih imajo primerne vedrila in veselice. Gospá prednica z vodnico in drugimi olikanimi učenicami vedo za otročiče z pravo zadeti, in tako tudi starši, kateri otroke v tako napravo dajejo v nauk in omiko.

— God Pija IX. Sv. Janeza dan, 27. grudnia, je bil god preslavnega namestnika Kristusovega, papeža Pija IX. Bili so rojeni 13. majnika 1792. Štiri in petdeset lét potem, 17. rožn. 1846, so postali oče vesoljnega keršanstva.

„Unità“ pravi: Ko so bili rojeni naš sveti Oče, jim je bilo dano ime Janez, in to ime je bilo kakor prerokovanje. Napovedovalo je, da Janez Mastaj bode preljubljeni papež, kakor je bil sv. Janez preljubljeni učenec Gospodov; da bode ljubil in preslavljal neomadežano Devico, kakor sv. Janez, kateremu je bila dana na Kalvariji za mater; da bode prenašal vsakterih terpljenj v Rimu; da bo imel serce, ki je zgolj dobrotljivost in ljubezen; da bode dolgo dolgo živel v službo in slavo sveti Cerkvi, ter se bo reklo od njega kakor od sv. Janeza: „Non moritur“ — ne umerje.

Sv. Janez ima zraven sebe orla, bistro tico; ta podoba ima pomen tudi pri sv. Očetu. Job pravi, da orel si na višavah dela gnejzdo; tako tudi Pij IX. svoje osnove ravná le z zaupanjem v Boga. Kraljevski orli zdaj tolikrat gnejzdijo po berlogih rovarstva, po duplinah framasonstva, ter gladijo človeške strasti. Orel Vatikanski „in arduis posuit nidum suum“; oznanuje večne nauke resnice in pravice, razgláša „sillabus“ obsojuje svet, ki sovraži Jezusa Kristusa. Njegova beseda je psavana od brezbožneža, ki se mu dozdeva preojstra; toda orel Vatikanski za to ne praša. Terda je tvoja beseda — „durus est hic sermo“, pravijo Piju IX. novi judje. Toda naš sv. Oče ne govori, da bi ušesa gladili, da bi strastim stregli.

Orel se ustavlja na pečini: „in petris manet“. Pij IX. stoji na skali, se ne meni za napade, se ozira v nebo, zavračuje in svari pregrehe in spačenost sveta. Gadi, modrasi se ujedajo, zvižgajo in švigajo s strupenim jezikom, slepci se zvijajo; orel v višavi zato ne praša. Ima gnejzdo v nepristopnih pečinah: „in rupibus inaccesis“. Opira se Pij IX. na nezmagljivo resnico, in kolikor mogočno je rovarstvo, ne more doseči orla Vatikanskega s svojim zapeljevanjem, s svojimi zmotami. Tudi ni še dopustila previdnost Božja, da bi telesno prišel njim v roko.

Od ondot vidijo v vso daljo njegove oči: „de longe oculi ejus respiciunt“. Pijeve oči vidijo nasledke tistih vojsk, tistih obnóv, tistih naukov, tistih lažnjivih napredkov, katerim je vera „marnost“, tiste „svobode“, ki ni prava svoboda, ampak razuzdanost.

Napovedal je bistri orel iz Vatikana Napoleonu njegov konec, pa ni poslušal. Danes ga napoveduje drugim mogočnikom, in njegove napovedi se bodo vresničile, ker vidi od daleč.

Nad mogočnimi tega sveta gleda Pij IX z višave z bistrim očesom, z velikodušjem, s stanovitnostjo svojih sklepov, s preimenitno blagoselčnostjo.

„Obnavlja se kakor orol“ — Pij IX v Vatikanu, ter je tako rekoč toliko bolj živ, toliko močnejši, kolikor bolj mu novi judje in brezverci smert želé, napovedujejo, prerokujejo, ter bi radi živega v grob pokopali. Pada na stotine sovražnikov, ki Pija IX zasramujejo, psujejo, so mu zeleno nevošljivi za darove, ki mu jih dobri verniki darujejo: Pij IX vse blagočutno objokuje, miluje, preživljuje. Hromotni so v svoji mladosti, kakor je Pij mlad in zdrav v svoji starosti.

Srečo ti vošimo, o blagi, dobrotljivi, velikoserčni Pij, naš Oče! Tvoje leta naj se še dolgo, prav prav dolgo obnavljajo, kakor orlove! Bog ti daj doživeti častljivo zmago sv. Cerkve, spreobrnjenje tvojih sovražnikov, veselje tvojih otrok s teboj vred!

— Svarilo. Trosi se preostudna knjižurina, ki ima toliko bogoskrunstva, kolikor nasprotij in naj nesramnih bedarij. Izbaja iz „Narodove tiskarnice“, pravi spaček nove nejevere. Nakradena je iz mavtarskih načel in bogokletij in iz družih naj bolj fanatiških nejevernikov in sektirarjev. Taj in z naj bolj srovim zaničevanjem psuje razodenje Božje, sploh vse keršanstvo, in celo tudi „desetere zapovedi“ hoče Bogu ukrasti ter jih na svoje rešeto v pretres deva. Glavni namen je pa mavtarsko načelo: duhovski stan zaničljiv storiti, kar se o vsaki priliki s prav divjaško jezo ponavlja. Taj čudeže, tirja pa naj več čudež: da naj duhoven brez jedi in brez vsega živi, — zraven tega še ljudem vse dobrote deli in skazuje! Po tej spaki bi vse keršanstvo bilo samo in zgolj sleparstvo. Slovenci bodo poslednjič menda spoznali drevo iz sadu, in vlade utegnejo prepozno spregledati, kaj se pravi „konfesijska loznost“ proklamirati, ko se bogokletna hudobija tudi že v „Decalogus“ (Božje zapovedi) zaganja, veri in pravi podlago spodkopuje. — Verniki pa naj vedó, da take bogoskrunske spake brati sv. Cerkev ojstro prepoveduje.

Kakšna spaka je to, se vidi tudi iz tega, s koliko nejevoljo jo celo „Narod“ od sebe odbija. Rekli smo namreč zadnjič: „Sliši se, da „narodovci“ so ponujali ljubljanskim bukarjem neko zapeljivo slovensko knjižuro . . .“ „Narod“ pravi, da ga s tim obrekujemo in da je to „laž“; da to nič ne pomeni (?!), ako se je v „narodni tiskarnici“ tiskala, da to je „obert“. — Bodi samo za zdaj „konstatirano“, da ta „pamflet“ „narodovci“ od sebe odbijajo, kar nam je ljubo, in pristavljamo še to, da noben katolišk „obertnik“ kaj tako brezbožnega ne more ne tiskati, ne prodajati, ako ima kaj vesti in kaj spoštovanja do razodenja Božjega in keršanske vere sploh, ktero ta knjižura naj gerše paje in v nič deva.

Iz Notranjskega. — Kaj ne, ljubi katoličanje, sv. pismo nam pripoveduje, da so bili levemu „šaharju“ kosti polomili ter je bil končan? Vender pa „šaharstvo“ ni končano z vso omiko devetnajstega veka, kakor naslednje kaže.

20. grudna popoldne gre šolska mladina domú in pri cesti postavljeni „britki martri“ memo gredé po verski šegi svoje dolžno čedenje skazuje. In čujte! „šahar“ se mladini bliža, izbruhne ostudno kletvinjo, ki se je ne upamo ponavljati in pristavi: kaj se pa križate temu lesenemu bogu? To je les, ki so ga lumpje naredili, itd. . . . To prederzno ostudnost sliši mož, ki pri tako gerdem bogokletstvu ni mogel molčati, in posvari ga, da nikar otrokom tako govoriti in puhčevati jih. Ali ni žalostno, da se keršen in s pametjo obdarovan človek tako silno pogrezne v besnost?

Pristavek. Keršansko maševanje je blago, podobno Kristusovemu obnašanju na križu. Naj bi toraj verniki tisto znamenje križanega Zveličarja v zadostenje za toliko nečast prav posebno častili in če je treba ga obnovili in olepšali; otročiči pa naj bi memo gredé včas tudi pred podobo sv. križa pokleknili in za spreobrnjenje tistega nesrečnega človeka očenaš zmolili.

Koroško. Celovski deželni zbor je zavernil učeniško prošnjo za povišanje plače, odločil pa je učencem priklado po 60 gl., in za učitelje se bode deželnemu šolskemu svetu izročilo 10,000 gl. na leto, iz katerih bo učiteljem dajal po 50—100 gl. osebnega pribojaka.

O dotičnih obravnavah je izvedeni poslanec g. Einspieler razkril marsiktere šolske rane. Zdi se mu, da so na Koroškem nove šolske postave hotli z nekakim prenapljenim prekucem v življenje spremiti. Napravili so šole, zidali poslopja šolske, postavljali učitelje, kjer postava ne tirja s takim tirom. Naj bi se bili s duhovni porazumeli, ki bi bili za malo darilo učili, dokler se ne morejo šole napraviti. Tako delajo na Tirolskem in ravno Tirolsko je v oziru na šole na prvi stopinji med vsimi avstrijskimi deželami. Tudi na Koroškem ljudstvo naj raji vidi duhovna v šoli. Potaki poti bi šoli ne bili škodvali, svetnim učiteljem bi bili plačo ložej zvišali in zraven tega še slabo plačevanim duhovnom nekoliko pomogli.

Orgljanje bi bili zamogli učiteljem pustiti. Res je, da to je dopušeno, pa ravno tako gotovo je, da liberalni gospodje veliko raji vidijo, ako učitelj ni orglavec. Na Tirolskem in Solnograškem je šolstvo na prvi stopinji, in vender je cerkvenstvo z učenštvom zedinjeno. Tudi na Koroškem bi bili lahko take pogoje stavili, da bi nobena stran ne bila v ničimur škode terpela. Bili bi prihranili velike stroške prebivalstvu, ki namesto ene mora zdaj po tri osebe plačevati: učitelja, orglavca in cerkovnika.

S tim, da so otroci do 14. leta zavezani hoditi v šolo, se očetovi hiši odteguje veliko delavnih moči, ki so dandanašnji silo drage. Temu bi se bilo dalo pomagati tako, da bi več mladina hodila v šolo le o počitnih dnevih, ali še bolje, v nedeljsko šolo. Veliko manj novih šol in učencov bi bilo potem potrebno, delavne moči bi se družinam prihranile, in ta mladina, ki sicer nedelj in praznikov ne obhaja vselej odveč dobro, bi bila pred mnogimi nevarnostmi obvarovana. Na te reči naj bi bili ozir imeli, tako bi bili učitelje dobro oskerbeli, ljudem pa ne naložili butar, ki jih niso zmožni nositi. Tako pa se utegne zgoditi, kakor zidavcu, ki je pričel zidati, pa dozidati ni mogel.

Liberalna puhlost.

„Tagblatt“ piše o borbi katoličanstva z bizmarkovstvom v pruski zbornici in pravi, da na katoliški strani je presiljena gorečnost, na vladni pa protestanška zvesta prepričanost in stanovitnost (!). — Čudno! Če je taka zvesta protestanška prepričanost, bodi si v veri ali v politiki: od kod je pa tolika mešanica, da je skor toliko protestanških vér, kolikor protestanških ljudi? V čem je tista zvesta prepričanost in stanovitnost, če vsak drugo veruje, in danes tisto zaverže, kar je še včeraj veroval? In če je taka stanovitnost v politiki zadevi: kako je pa to, da je Bizmark nove postave skoval, da z njimi katoličane tare in terpinči, ki jih je pred malo mesci še čislal, — in kako, da se je on sam iz terdega konservativca prevergel v naj osornjšega liberaluha? . . . Kako je to?

Veste, kaj liberalni možine? nikar nič ne modrujte; kajti vsaka vaša lastna beseda vas same po ustih bije.

Vari se velike vode!

Na sv. Cecilije dan (22. nov.) se je na velikem morji zgodila strašna nesreča. Ob dveh po polnoči je angleški jadrilnik „Lochearn“ v viharjem vremenu butil v veliki francoski parnik „Ville de Havre“, ga je ob boku prederil in potopil. Nesrečni parnik je bil v velikosti drugi na vesoljnem svetu, le samo „Great Eastern“ je še večji. Voda se je vderla vanj in komaj je bilo 13 minutev, že je zali plavajoči grad bil pod vodo in z njim 226 ljudi! Le kacijh 80 je bilo rešenih. Možje, žene in otroci so bili brez misli na smert, brez pripravljanja pokopani v morske globočine!

Kar se jih je rešilo, so po več ur dolgo v silnem mrazu na hlokih in sodih plavali po morji, dokler jih niso pobrali čolni druge ladije in so bili potlej na Angleško prepeljani. Velikrat se zgodé nesreče na morji; zato pristavlja baltimorska „Vlksztg.“, da naj ne potuje po morju, komur ni sila. — Je pa tudi potrebna previdnost z Bogom spraviti se, preden greš na morje. G. Trobiceva sestra, ki je v jeseni se podala k g. bratu v Ameriko, piše, da je pred odhodom na barko spoved opravila, če tudi ne spovednik in ne ona nista skor nič znala tistega jezika, v katerem se je spoved opravljala.

Kako kaže za pšenico.

Vse številske naznanila o pšenični žetvi po vsem svetu pričajo, da so združene amerikanske države edina dežela, ki zamore zadostiti nenavadnemu pomanjkanju pšenice po vsih evropskih deželah za to leto. V veliki Britaniji se je izdajalo za pšenico v 9 mescih do 30 km. 99 milijonov tolarjev; od tega zneska je šlo za amerikansko pšenico 42 milijonov tolarjev. L. 1872 se je bilo iz Ruskega dobilo 13 milijonov pšenice, l. 1873 le 7 milijonov centov; nasproti se je pa pretečeno leto iz zedinjenih držav izvozilo 13 milijonov centov, ko so je bili l. 1872 le 5 milijonov centov o t tam dobili. Iz severnega Francoskega se navadno izvozi veliko pšenice; l. 1873 so jo morali še sami kupovati, in tudi na južno Francosko so je več pripeljali. V Nemčiji, na Ogerskem in v južni Rusiji je ravno tako pomanjkanje žita, in da se evropski kupci zanesejo na te poročila, priča to, da so si v tistih 14 dneh pred 9. vinotokom lanskega leta v Novojarškem pristanu naročili 3,508.469 bušlov pšenice — toliko še nikdar ne v tem zavetniku. Dalje tudi Milvavkee in Čikago potrebujeta dosti več pšenice mem l. 1872. „Journal of Commerce“ v Milvavkee u prevdarja, kaj bo v prihodnje s pšenico vsled pomanjkanja denarja in toži, da denar ne gre med ljudmi vsled postave, zlasti ker se mora še enkrat toliko pšenice prnesti na terg, kakor poprešnje leto ne gledé na bombaž. Akoravno še ni bila nikoli tako bogata pšenična žetev po vsi deželi in če tudi manjka denarja, vendar amerikanski kmetovavci zamorejo pričakovati precej visoke in stanovitne cene.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. V pravdi zoper „Vaterland“, ker je bil prinesel pred 3 leti brez graje natisnjen spis zo-

per posilno vzetje Rima, je rekel državni svetnik: „Vzetje svetne moči papežev po sili močnejšega je bilo zahteva višega mednarodnega prava 19. stoletja, ki ne prša za starodavne pogodbine pravice“. „Vrld“ pristavlja: „Köstliche Theorie.“ Po vsaki ceni je vredno, da se v spominu ohrani pledar (sodnijski govor) „višega prava za močnejšega“ v 19. stoletju.

Rimsko. Med novo-izvoljenimi kardinali je tudi jezuit o. Tarquini. Rekel mu je Pij IX, ko se je prišel zahvalit: „Nisem do zdaj prav nič mislil dati škerlatnik kakemu jezuitu, preganjanje pa, ki ga terpi vaš red, me je k temu nagnilo. Zdi se mi potrebnó oporekati zoper preganjavce, in vašim verlim bratom in vam dati to spričevanje ljubezni in spoštvanja.“ — Te besede v novo kažejo nepremagljivo serčnost sv. Očeta. O. Tarquini je rojen 1810 v Marki blizu jezera „Perugie“.

Frajmavrariji v Rimu so napravili novo masonsko ložo. Stoljnico vesoljnega sveta hočejo spremniti v masonsko središče. Doklej bo Bog še terpel to skrunjenje, se ne vé, gotovo pa je, da še noben sovražnik sv. Cerkve ni v Rimu ostal, in ravno tako gotovo, da bode tudi tá iz Rima šel, toliko prej kolikor ošabniše se zdaj tam obnaša.

Papeževa pečatnica v Rimu ob veljavo deva pečatnico Siksta V l. 1586, kako se kardinali volijo. Vsedanjih okolišinah se namreč poprejšnje šege ne morejo več izverševati. Zlasti se sedanji čas ne morejo kardinali redno zbirati; tudi škofje se ne morejo voliti v rednih konzistorijah, odkar je Pij IX jetnik, ampak le v zborovih kardinalov.

Amerikansko. Predsednik zveznih držav v svojem poročilu naznanuje, da za letoš se ne kaže ostanek 43 milijonov dolarjev, kakor je bil poprejšnje leto, in da se bode državni dolg najberže precej močno pomnožil. Toraj opominja, da naj se povsod varčno dela; odnejnene očitne stavbe, ki niso še pričete, naj se ne zveršujejo, popraviljanja zavetnikov in porečij, ki niso silno potrebne, naj se tudi ne pričenjajo, dokler ne bo več denarja. Vsled denarnega poloma so se namreč državni prihodki poslednjih pet mesecev znatno znižali. — Amerikanci tedaj so tudi v tem oziru previdniši memo evropejcev. Zakaj tukaj, če je večji pomanjkanje, bolj na vse strani plače povišujejo, le samo duhovstvu prišipujejo, kjer kaj morejo, na Laškem celo duhovske naprave ropajo. Zraven tega pa vendar že vsak liberalen švigovec me ta stan lakomnosti krivičiti!

Število katoličanov. Evropa ima 603 škofije in 147 milijonov katoličanov. V Ameriki je 70 milijonov prebivavcev in med temi je dve tretjini (42 milijonov) katoličanov, drugi so protestanti, neverniki in judje. V južni Ameriki so zgolj katoličani, v severni Ameriki pa večini drugoverci. Izmed 148 amerikanskih škofij jih je 51 v zveznih državah s 4 milijoni katoličanov. V Mehiki je 13 škofij z 8 miljoni prebivalcev, v Braziliji 11 škof. z 11 mil. prebiv. Azija ima 660 milijonov prebiv. s 3 mil. katoličanov; Afrika pa 5 mil. katol. v 54 škofijah; Avstralija nad 5 mil. v 21 škofijah.

Poslavitlo. Nad vsako hvalo izverstni list „Genser Correspondenz“ neha izhajati, ker ima osnovano novo enako početje z obilnišimi pomočki in močmi. Sv. Oče so 4. grudna 1873 društvu poslali pohvalno pismo in blagoslov za nadaljno delo. Gotovo se bode kmali zvedilo, kaj namerjajo, ker že delj časa delajo. Hvaležno naznanujemo to veselo novico, ker tudi „Danica“ je pogosto zajemala iz tega zanesljivega vira, ki je imel naznačila iz Rima, gotovo iz neposrednjega vira.

Listek za raznotero robo in blago.

Na gomili Škendra velicega.

(Poleg talijanskega zložil Bogdan Ternovec.)

Odprite žaro! Kakov tu oklepa
Spomin mi veličasten stena siva!
O vojne vgasle strela pogubljiva,
Pozdravljam kronan te popel pohlepa.

Pred tabo blodi mi pogled, se cepa,
Zmagalca groznega ne razločiva;
Oh, kako tukaj zemljica červiva
Azijske strašne tuge vse zaklepa.

Če stokali bivatelji so rodni
Pod njim, sedaj po vsem za njim viharji
Kinč kraljev krije se v podzemskem mestu.

Zagrabim naj tedaj popel neplodni,
Dvignovši roko zakričim: „vladarji!
Svetá zmagalca evo — v eni pesti!“

Iz Ljubljane. Kozé se še zmiraj razširjajo in napadajo mladino in odraslene. Tudi trije šolski učeniki jih imajo. Mladina je bila vsled te bolézni dobila počitnice do ss. treh Kraljev, ki bodo pa gotovo še podaljšane.

— Vse hudo od jezuitov. „Nar.“ pravi, da vraž, pravljic, bedarij itd. v Valvazorji ni toliko zakrivil Valvazor, kakor pa jezuit Francisci, kateremu je bil Valvazor svoj rokopis izročil, „um es in ein reines Deutsch zu bringen.“ — Najberže je bil kaki jezuit tudi Adama in Evo v greh zapeljal!

— Tatovi in skrivne strupivnice. „Kärtnner Blatt“ piše, da tatovi se velikrat potikajo po žgarnjarskih beznicah, ki še pravice nimajo za točenje. Na take naj se bolj pazi, in bo manj tatvin in tatov.

— „Brezdomovinski.“ Brezvérci duhovnom zabavljajo, da so „brezdomovinski“; za take jih pa hočejo le sami storiti, ker jim domovinske in domačijske pravice odrekujejo, kakor n. pr. pri volitvah.

— Kdo je ubožen? Ubožen je, kdor denarjev nima; ubožniši je, kdor uma nima; naj ubožniši je, kdor nima serca za Boga in čednost.

Iz Prage od slavnega odbora za bivšo 900letnico Praškega škofijstva je prišlo do predsednika katoliškega društva g. Wurmbanda zahvalno pismo za vošilo naše družbe k omenjeni slovesnosti in še zlasti, ker se je društvo po zastopniku p. n. g. kanoniku P. Urh-u tudi samo té imenitne slovesnosti vdeležilo.

Kolera se je tudi v Monakovem na Parskem zopet prikazala, kjer je bila nekaj tednov že prejenjala.

Kakošno gospodarstvo! Na Laškem se državni dolgovi v tisti meri narašajo, v kateri po cerkvenem premoženju država sega; v tisti meri revšina raste, v kateri klosterske prebivavce preganjajo iz njih lastnine.

Špansko. Republikanci in karlisti so se kacega pol mesca rovali na severu v Gvipskoji, konec je bil, da so se republikanci morali umakniti po morji, ker jim je bila po suhem pot preprežena od karlistov.

Sad odgoje v ameriškanih državnih šolah, še zlasti za drugi spol, so silovite gnjusobe, kakor piše baltimorska „Volkstg.“ in kakor ameriškani časniki večkrat tožijo. O nekem učitelju Hunt-u, ki je bil zarad

pohujšanja pred sodnijo, pravi omenjeni list, da verv bi bila vse preslaba kazen za tolike hudobije. Protestanški škof Poter v novem Jorku je rekel, da te šole izreajo le: „npravne“ pošasti, ki bojo kdaj biči družbinstva“. — V drugem spisu pojasnuje ta list deržavne šole tako, da mora vsacega biti groza, kdor ima le še malo občutka za ljubo mladino. Gotovo je, da le vpliv Cerkve zamore odgojo storiti v resnici koristno, izdatno zoper nejevero.

Prosinec. mesec ima 31 dni. Nedelje zadenejo na 4., 11., 18. in 25. dan. — Dan dojema od 8 ur 6 min. do 9 ur 13 minutev. — 1 prosenca solnce izhaja ob 8. uri in 1 minutvi, 10. pros. pa ob 7. uri in 58 minut; zahaja pa 1. pros. ob 4. uri 7. min., 10. 1. pros. ob 4. uri 17. min.

Iskrice sv. Ignacija Lojolana za vse dni v letu.*)
1. Vse k večji časti Božji!

Te in tem enake besede ponavlja sv. oče Ignacij tri sto šest in osemdesetkrat v svojih pravilih. (Suar. t. 4. de Rel. lib. 8. c. 6.)

Sreča novega leta in vsega življenja godi se v tem, da vsak trenutek slehernega svojega dejanja edino le v Božjo čast obračamo. Bog to tirja po vsi pravici, ker je naš naj višji Gospod; to smo mu dolžni mi, ker smo njegovi služabniki.

Kdor svoje časti iše, ne pa Božje, je tat in ropar; zakaj Bogu samemu gre čast, nam pa osramotvanje in graja. Čast Božja bodi pri dolžnostih naših budilo, bodi glasilo!

Nihče ne skerbi slabeje zase, kakor tisti, ki svojo čast ceni pred Božjo: on namreč zapravi ob enem zemeljsko in večno čast, večno je nesrečen; tukaj, ker zgubi pravo čast, tamkaj, ker ne dobi nobene.

To bodo taki sami spoznali, pa prepozno: Celo noč smo lovili, pa nič vjeli. Ta nič je človeška čast. Kakor cvete trava in vzdiguje glavo, pa se kmalo po-teptá; kakor dim se vzdiguje, pa zgine. Ako ti je čast v čisljih, iši prave.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jarc Juri, vikarij v Novem mestu, gre zavoljo bolezni v pokoj; na njegovo mesto pride č. g. Jan. Tomažič iz Ribnice; č. g. Pristov Šim. iz Žirov v Ribnico; č. g. Fr. Boncelj s Sorice v Žiri.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: J. K. za sv. Očeta Pija 1 gl. O naša ljuba Gospa presv. Jezusovega Serca! Ozri se to leto na Pija, našega Očeta, da vresniči se „La-Tastina“ prikazen svéta. — T. Pirc 2 st. dvajsetiri. — And. Juvandčič 2. gl. s prošnjo sv. blagoslova zase in za družino. — Po g. Dolencu 1 gl. sr. — Č. g. A. K. 3 gl. (Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Iv.: Hvala za pojasnila! V znani zadevi se čisto z Vami zlagamo.

Gg. Jakeljnu in Simoniču v Ameriki: Obéh reči so vravnane, kar sem v pismih, že poslanih, bolj natanko razložili —

*) Scintillae Ignatianae, sive sancti Ignatii de Loyola S. J. F. Apophthegmata sacra, per singulos anni dies distributa, quae Alma ac Venerabilis Sodalitas Major B. Mariae V. in Coelos assumptae in Collegio Soc. Jesu Labaci erecta in xenium obtulit. Anno MDCCXVIII. Gracii Typis Heredum Widmanstadii.